

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2011 > Optimering af planteproduktionen > **Turnip yellows virus fundet i vinterraps i foråret 2011**

Turnip yellows virus fundet i vinterraps i foråret 2011

I et samarbejde mellem konsulenterne og Videncentret for Landbrug er der i foråret 2011 undersøgt udbredelsen af turnip yellows virus (TuYV) i Danmark. Der blev fundet angreb af turnip yellows virus i 8 af 14 undersøgte vinterrapsmarker.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

I et samarbejde mellem konsulenterne og Videncentret for Landbrug er der i foråret 2011 udtaget bladprøver i 14 vinterrapsmarker for at vurdere udbredelsen af turnip yellows virus (TuYV) i Danmark. Se nærmere om virusset i [Artikel nr. 114](#). Prøverne er analyseret ved Rothamsted Forsøgsstation i England. Resultatet ses i tabel 1.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Konsulenterne udtog prøverne fra et mildt sted i foreningens område. Der er både udtaget prøver fra marker, der var usprøjtet hhv. sprøjtet mod rapsjordlopper i efteråret 2010. Markerne skulle være sået før 20. august, da tidlig såning fremmer angreb.

Turnip yellows virus overføres af ferskenbladlus om efteråret, og biologien ligner derfor havrerødsot, som i vintersæd også overføres af bladlus i efteråret, især ved tidlig såning og i milde områder af landet.

Prøverne, i alt 50 blade pr. mark, blev udtaget efter strækning i april. Alle bladene blev testet enkeltvis. Der skulle vælges de ældste blade på planterne, men ikke blade, som var begyndt at visne. Bladene blev udtaget diagonalt henover marken. Marker med symptomer blev foretrukket, men i de fleste tilfælde var der ikke tydelige symptomer, og der blev derfor tilfældigt valgt nogle af de ældste blade.

Symptomløse angreb er ret almindelige. Evt. symptomer viser sig først om foråret og først op til ca. 5 måneder efter at virusset er overført af ferskenbladlusene til planten.

I tre af prøverne (prøve 6, 9 og 12) er der udtaget færre blade, fordi disse blade blev testet grundet typiske symptomer på angreb af turnip yellows virus. Prøverne blev udtaget omkring 1. juni.

Rapsen er også sået efter 20. august i to af markerne (prøve 9 og 12). Trods symptomer (rødlige blade) på alle blade i alle 3 prøver var der kun angreb i prøve 9 (svage angreb).

Undersøgelsen viser, at angreb kan optræde symptomløst og viser også, at rødfarvning af bladene ofte kan skyldes andre årsager end angreb af turnip yellows virus.

Angreb i knap 60 procent af de undersøgte marker

Det fremgår af tabel 1, at der er fundet angreb i 8 af 14 prøver (57 procent), men at angrebene i de fleste tilfælde er svage. Dette skal dog sammenholdes med, at efteråret 2010 ikke var specielt gunstigt for bladlus.

Det højeste angreb er fundet i mark 4, hvor omkring 30 procent af planterne var angrebne. Mark Steven, der er Rothamsteds specialist i turnip yellows virus, skønner, at et angreb i denne størrelsesorden giver et udbyttetab på op til 8-9 procent. Sønderjysk Landboforening oplyser, at denne mark var sået 6. august og var sået tidligst af de 4 marker, som foreningen har udtaget prøver fra.

I England er turnip yellows virus et større problem, og her undersøger de hvert efterår omfanget af vingede ferskenbladlus samt omfanget af ferskenbladlus med viruset i sig.

Procent ferskenbladlus med smitte i sig varierer over årene fra omkring 30 til 70 procent. Bekæmpelse udføres på baggrund heraf med en pyrethroidsprøjtning i efteråret. Der findes også bejdsemidler med et højt indhold af aktivstof, som har rimelig effekt.

Undersøgelsen i Danmark fortsætter i 2012.

Tabel 1. Oversigt over indsendte prøver og resultat af undersøgelsen

Prøve	Indsendt af forening	Sprøjtet mod rapsjordlopper i efteråret 2010	Angrebne blade /undersøgte blade	Procent angrebne planter**
1	LandboSyd, Åbenrå	sprøjtet	0/50	0
2	Sønderjysk Landboforening, Vojens	usprøjtet	2/50	4 (de fleste blade udtaget fra forskellige planter, men et mindre antal fra samme plante)
3	Sønderjysk Landboforening, Vojens	sprøjtet	6/50	12 (de fleste blade er udtaget fra forskellige planter, men et mindre antal fra samme plante)
4	Sønderjysk Landboforening, Vojens	usprøjtet	17/50	34 (fleste blade er udtaget fra forskellige planter, men et mindre antal fra samme plante)
5	Sønderjysk Landboforening, Vojens	sprøjtet	2/50	4 (fleste blade er udtaget fra forskellige planter, men et mindre antal fra samme plante)
6*	KHL, Kolding	sprøjtet	0/59	0
7	Centrovic, Vissenbjerg	usprøjtet	8/50	16 (alle 50 blade udtaget fra forskellige planter)
8	Centrovic, Vissenbjerg	sprøjtet	0/50	0
9*	Centrovic, Vissenbjerg	sprøjtet	4/35	11
10	Østdansk Landbrugsrådgivning, Rønnede	usprøjtet	2/50	4 (alle 50 blade udtaget fra forskellige planter)
11	Østdansk Landbrugsrådgivning, Rønnede	sprøjtet	0/50	0
12*	Gefion, Sorø	sprøjtet	0/4	0
13	DL Syd, Nykøbing Falster	usprøjtet	1/50	2 (alle 50 blade udtaget fra forskellige planter)
14	DL Syd, Nykøbing Falster	sprøjtet	0/50	0

** Da der i nogle prøver i mindre omfang (angivet i tabellen) er taget flere blade på samme plante, kan procent angrebne planter være lidt under- eller overvurderet.

Billede 1. Røde blade i vinterraps kan være fremkaldt af mange årsager og kan skyldes viruset turnip yellows virus. Rapsplanter kan også være angrebet af turnip yellows virus, uden at der ses symptomer. Symptomløse angreb nedsætter også udbyttet.
Foto: Ghita Cordsen Nielsen.